

СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

ПРОТОКОЛ

№ 37

от заседание, състояло се на 14.05.2004 г.

ПРИСЪСТВАЛИ: доц. д-р Лилия Райчева, доц. д-р Маргарита Пешева, Мария Стефанова, проф. Марко Семов, Райна Николова, Райчо Райков, Стефан Димитров, Тома Иванов, Юлиана Тончева.

ОТСЪСТВАЛИ: няма.

ДНЕВЕН РЕД:

1. Събеседване с тримата кандидати за генерален директор на БНТ:

- Събеседване с Иван Такев – начален час – 10,00 часа.
- Събеседване с проф. Емил Владков – начален час – 10,50 часа.
- Събеседване със Симеон Василев – начален час – 11,00 часа.

Начало на заседанието 10,00 часа, водено от Райчо Райков, Председател на СЕМ, протоколист - Михаела Йоргова.

• Събеседване с Иван Такев.

Райчо Райков откри заседанието с една точка в дневния ред – провеждане на събеседване с тримата кандидати за генерален директор на БНТ. Той изказа благодарност на Тома Иванов и на техническата комисия за тяхната “експедитивност и въображение”, за да е налице вече изборът на генерален директор на БНТ чрез тайно гласуване. На заседанието предния ден Съветът е решил, че в рамките на 40 минути ще бъде проведено събеседване с кандидатите в свободна форма. След встъпителните думи Райчо Райков даде думата на Иван Такев.

Издавайки благодарност на Председателя на Съвета и обръщайки се към членовете на СЕМ, **Иван Такев** изрази удовлетворението си от факта, че е един от избраните трима кандидати и изказа благодарност за доверието на подкрепилите го членове на СЕМ. Надява се, че ще спечели и още привърженици за каузата. Като начало той припомни встъпителните си думи по време на събеседването в БТА. За разлика отпреди две години, когато е употребил израза “романтично-концептуален поглед”, сега се явява пред СЕМ без никакви илюзии и с доста по-прагматичен поглед отвътре. Това, за което съжالياва, е, че може би преди тази среща е трябвало да се проведе дебат между кандидатите пред един по-широк телевизионен форум. Предния ден в БНТ са протекли “типични за такъв момент процеси”, които днес са материализирани. Това донякъде го натъжава, защото стремежът е да се превърне БНТ в национално-обществена. Обществена телевизия обаче, се прави от хора със силно обществено и граждански самосъзнание, а не от хора, които ситуацията е принудила да се приспособят към временни конюнктури, към моментни състояния, които по един или по друг начин, се случват. След първия кръг на конкурса той е чул “тежки спекулации” относно това, което е казал по отправен въпрос на Лилия Райчева за бъдещи съкращения. Той припомни думите си – казал е, че това трябва да стане по един максимално професионален и демократичен начин, защото това не е субективното мнение на управомощения

генерален директор, а защото времето и пазарът го налагат. Иван Такев запозна Съвета с факта, че предния ден Борислав Геронтиев и Бойка Бойнузова са били в МФ, където е обсъждана средносрочна прогноза до 2005 г. и макрорамка. Борислав Геронтиев го е информирал, че в бъдещата макрорамка от 1965 човека ФРЗ ще бъдат записани 1370. Това означава, първо, че държавата и МФ с предвидените средства ще принудят БНТ да се оптимизира. Затова той отбелязва, че е дошло време хората в БНТ да си “кажат нещата наистина отвътре” по отношение на начина на работа, на производство, на разхищения, за желанието нещата да вървят както по времето на Иван Славков. Наистина това време е било добро за БНТ, но то безвъзвратно е преминало в историята – икономическата обстановка тогава е била друга. Казаното от Иван Такев, че трябва да се проведе операция “чисти ръце” е било не за да се постави някой до стената, а да бъде хвърлена светлина за “случващото се в сърцето на машината и хората сами да се видят в цялата тази ситуация и да се намери модул, по който без сътресение това да продължи напред”. Чувства се “безкрайно притеснен от преустройството на Телевизията – първо, защото, както вече е отбелязал за макрорамката, второ, записал е в концепцията си за БТК, която се приватизира и няма гаранции, че 10-те милиона лева такси, които БНТ плаща, няма да скочат на 20 милиона лева. Цената на телефонните услуги е скочила 40 %. Споделил е с членове на Съвета, че предния ден БНТ е посетена от представители, които държат правата за следващото световно първенство по футбол и са “поставили на масата искане за 4 милиона евро първоначална цена”, т.е. това е размерът на нетния приход от реклами за миналата година. Чувствал се е длъжен да сподели това и съжالياва, че не се е състоял този дебат в БНТ, тъй като наистина работещите там се притесняват. Ако се направи социологическо проучване, то би показало, че на много хора “животът е преминал в БНТ и в нея те са се специализирали и са стигнали определено ниво”. Ако в БНТ се подходи по начина, по който “Би Ти Ви” е подходила (наели са външна фирма и са заложили определен брой хора, които да отговарят на определени условия – ценз, компютърна грамотност, западни езици, съответна професионализация), картината би била друга.

Марко Семов зададе въпроса, дали “парите са виновни за слабите програми на БНТ, т.е. дали проблемът е само финансов или не е само финансов?”

Иван Такев отбелязва, че не само парите са виновни за слабите програми. Донесъл е старата си концепция (от предишния конкурс), в която е заложил идеята (това е и неговото професионално житейско кредо) телевизията да бъде лидер на обществено мнение с със силно журналистическо персонифицирано присъствие – една силна програма се прави от личности, които имат своето обществено и граждански самосъзнание. Човек, който е конформист и не иска да си създава “никакви остри ръбчета” във взаимоотношенията с конюнктурата, не може да постигне тази идея. Битката на Иван Такев в УС през изминалите две години е била, когато е правена програмата, в “прайм тайма” да има едно или две големи публицистични предавания от типа на “Гражданска трибуна”, от типа на предаванията, правени от Димитър Езекиев и Иван Палчев, Васил Марков и т.н., при това не само да бъде правено от хора от телевизията, а това да бъде форум на колеги (в онези предавания от едната страна са били журналисти от всички медии, а от другата – представители, условно казано, на властта). В тези предавания са се чували различни гледни точки. Независимо, че тези предавания са правени в тоталитарно време, като граждански форум, ще се окаже, че са много по-силни, отколкото сега.

Тома Иванов отбеляза, че тези предавания са били по-силни, тъкмо защото са правени в други време, в друг контекст са били вписвани, в друга конкурентна среда.

Иван Такев обърна внимание върху предавания на други телевизии, в които има публика, но тя не е интегрирана в предаването – нито в “60 минути” на Милен Цветков, нито във “Вижте кой”, по БНТ, т.е. публиката да е активен комуникатор. В отговор на въпроса на проф. Марков, Иван Такев отбеляза, че нещата са свързани – и материалната обезпеченост е важна, но важни са хората, които правят предаванията. Той разбира тези хора – в продължение на 10 години те са плод на експерименти. Като пример приведе случая с прекрасния професионалист Румен Николов, бивш шеф на Детска редакция, който “в момента е свит, притеснен човек за своето физическо оцеляване”. Този човек не може да бъде свободен и да генерира идеи, а няма и среда в Телевизията за това. Преди две години Иван Такев е казал, че Програмният съвет трябва да бъде форум на “раждане на творчески идеи”, които оперативно да се обсъждат. Виждането му по въпроса е всяка сутрин да събира всички главни редактори, да се прави анализ на програмата от предния ден, да се обсъжда настоящия ден, да се определят акцентите – мобилно да се определят. На дискусиата в БТА той е дал пример с Президента – едно силно интервю пред журналисти, а са отрязани въпросите на журналистите. Причината за това е, че по същото време е заложено предаване на негова колежка, което е анонсирано с автопромоция и, ако е трябвало да падне, колежката би преценила, че това е голяма грешка.

Юлиана Тончева отбеляза, че тази роля е на програмния директор.

Иван Такев отговори, че вече две години в БНТ няма титулярен програмен директор. Иначе, естествено е, че това е ролята на програмния директор, но не може УС и ръководството на Телевизията да не влизат в този форум на обсъждане и заедно и с програмния директор да бъде “изгенерирана идеята”.

Марко Семов възрази, тъй като в случая става въпрос за информация, а неговия въпрос не се е отнасял до информацията.

Иван Такев отговори, че в информацията се казва новината – бърз актуален коментар. Много пъти темата заслужава трайно да бъде разработена в някои от следващите публицистични рубрики.

Следващият въпрос на **Марко Семов** бе защо е изгонена интелигенцията от БНТ? Задава въпроса си на Иван Такев, като на професионалист и държи да чуе отговора.

Иван Такев намира въпроса за напълно уместен и законен и в тази връзка разказа следния случай: Преди два дни до него се е приближил възрастен режисьор и му е пожелал успех, тъй като го познава от години, и е попитал защо ръководството на Телевизията не проведе среща с културната интелигенция на София? Иначе, няма директива за гонене на интелигенцията от телевизията, заяви г-н Такев. Това е въпрос на лично усещане, на “багаж на хората, които идват да работят в телевизията. Като пример разказа следния случай: когато е бил отговорен редактор на новините, репортерката (не би искал да споменава името ѝ) е отишла да прави материал; материалът е внесен в последния момент, монтиран и излъчен от касета. Този материал е бил във връзка с честване на Ивайло Петров. Пуснат е репортажа и през цялото време се е чувало името Валери Петров. Един репортер, който има претенции да работи в новините, се оказва, че трудно прави разлика между Валери и Ивайло Петров. Има обаче хора, на които възможностите са толкова. Ако се каже на такъв човек (особено на младите репортери, за които животът започва сигурно отпреди 10 години) и

ако се попитат за информацията отпреди 1990 г., не могат да отговорят. Иван Такев разказа и за случай с депутат на име Стоян Проданов от Бургас, който редовно е бил представян като Стоян Продев. Чули са, че има Стоян Проданов и Стефан Продев и изведнъж Стоян Проданов се е превърнал в Стефан Продев. Това смята за тревожен симптом не само в Телевизията, но и във всички медии. Друг пример, който приведе, бе във връзка с неправилното поставяне на ударението върху думите от репортерите.

Този въпрос е свързан с професионализацията, защото Иван Такев винаги се е гордял с това, че е започнал преди 20 години като чирак в радиото – първо е носил кафета, после малки изрезки от справочна редакция и малки редакторски текстове, репортаж без глас, с глас, второ студио, първо студио, докато стигне дотук. Това е въпрос за предишната професионализация. Смята, че тя е проблем и смята, че липсва комуникация с ФЖ. Не си спомня ръководството на телевизията да е посещавало ФЖ, за да види какви студенти се обучават.

На въпрос на **Юлиана Тончева**, за постъпили такива предложения от него, като член на това ръководство, **Иван Такев** отговори, че съжалева, че не е донесъл протоколи от заседанията на УС, но уверява, че е предлагал това. В момента обаче, не може да го докаже, понеже не носи протоколите. Навремето като ученици и студенти стажовете са били в Телевизията. В отговор на г-жа Тончева, той поясни, че в БНТ има отдел “Професионална квалификация”, но е важна самоподготовката и професионализацията на репортерите. Много важна е и техническата професионализация. В БНТ трябва да стажуват студенти от техническите висши учебни заведения, смята г-н Такев. Този въпрос е много сериозен и той много пъти е правил предложения по него.

Тома Иванов е убеден, че теоретично всички са много подготвени, но въпросите между теорията и практиката минават през хората, т.е. през кадрите, които реализират всичко това. Би искал да знае виждането на г-н Такев за кадровото състояние (изключва репортерите и журналистите – за тях е говорено). Въпросът е за управленските кадри – технически, финансови, административни, изпълнителни директори, членове на УС, които биха реализирали идеите на Иван Такев.

В отговор на този въпрос, а и на въпроса на г-жа Тончева, **Иван Такев** поясни, че преди две години за назначаването му в УС на БНТ се е искало и неговото съгласие. Той показва поканата от г-н Кирил Гоцев до него и неговия отговор. В поканата е записано, че предвид концепцията и журналистическия опит му е предложено да стане член на УС и да наблюдава програмите “Канал 1” Сателитния канал и РТЦ. Иван Такев е отговорил, че приема предложението, тъй като генералният директор е поел ангажимент да бъде изпълнявана част от концепцията на Иван Такев, но това не се е случило. Не са провеждани конкурси за назначаване на хора в последните три-четири години, а конкурсното начало и търсенето на професионалисти е лекарството в търсенето на хора. Телевизията навършва 45 години и в една докладна на и.д. програмен директор е отбелязано, че хората са “застаряли като материал и като креативност”, а времето се променя.

Мария Стефанова, връщайки се към разговора за журналистите, напомни, че както Иван Такев, така и тя идват от радиото, където е изградена стройна система за подбор, израстване на кадрите и много добра система за планиране на цялата програма. В БНТ това не е така, но давайки си сметка за различната технология там и във връзка с казаното от Иван Такев, че УС трябва да ръководи тези процеси, въпросът ѝ е дали смята, че по друг начин всичко това

трябва да бъде организирано, за да не “звучи (да не бъде гледано) по цял ден едно и също лице”, например?

Иван Такев смята, че въпросът е не УС да управлява тези процеси, а да ги координира, т.е. ако някъде се забележи такъв дисбаланс, той да бъде поставен на вниманието на Програмния съвет и на ред.-колегиите. Става въпрос за програмна координация и за субординация.

На следващ въпрос на **Мария Стефанова** за виждането му за ежедневно планиране, **Иван Такев** отговори, че ежедневно оперативни органи това са Програмният съвет и главните редактори. Дори рекламодателите са отбелязали, че в БНТ трябва да има много по-добра програмна дисциплина. Понякога се налага да се правят промени в програмата, но за това има други способности.

Тома Иванов отбеляза, че такива промени в програмата се правят в цял свят, но само при събитие със световно значение (например 11 септември), докато в България дори при заминаване и при завръщане на политици се правят промени и извънредни предавания.

Според **Иван Такев** големият проблем е, че новините, информацията и коментарът са в часовия пояс между 20,00 и 21,00 часа. Естествено е, че в десет минути актуална рубрика не може да се развие.

Райчо Райков припомни на Иван Такев, че е имало време, когато в “Отзвук” темата се е развивала в рамките на 15 минути.

Юлиана Тончева зададе въпрос във връзка с раздел VI от концепцията на Иван Такев (за финансиране) – звучи й “малко ретроспективно и аналитично относно работата на ръководството, в което и той участва и би искала да чуе как той си представя оттук нататък да реструктурира това, което критикува (за фонд “Радио и телевизия”, за който не се знае кога и как точно ще бъде възстановен). Оттук нататък остава много сериозният въпрос за финансирането. Говорил е за кадрите и е дал пример с Румен Николов, който има нужда от чисто материални стимули, за “да излезе от черупката си”, но тя би искала да чуе как Иван Такев смята да мотивира хората и по какъв начин (по-глобално погледнато) ще осигури финансирането на БНТ. Задава този въпрос, тъй като от написаните две и половина страници не й е станало ясно.

Иван Такев отговори, че въпросите с кадрите и с финансирането са дълбоко свързани. Когато се създаде оптимална структура, т.е. като се обърне внимание на това, че в структурата на БНТ има администрация и една мегадирекция, която наброява 560 – 600 човека (естествено е, че без техника не може), но този дисбаланс в структурите на една телевизия води съответно и до разхода на тези средства за тяхната издръжка. Известно е, че най-хубавата дума, която гали очите на хората в БНТ е “хонорар”. Системата с ДМС е порочна, макар че тя се опорочава на ниските равнища, на базата “на някакви вътрешно структурни критерии – редакционни или технически, да стимулира хората. Има и други механизми, но това е въпрос на договаряне със синдикатите. Възможно е примерно, една минимална заплата и осигуровките, а оттам нататък, да започва натрупването с коефициенти за произведена продукция. Това също го има. Друг модел, който е експериментиран в БНР и е дал резултат, е например, заплата да се получава срещу количество извършена работа, след което всичко “направено отгоре”, се е стимулирало. Не приема в БНР да има хонорари, макар и ниски, а в БНТ – да казват, че не може да ги има, т.е. става въпрос за системата на точкуване.

Юлиана Тончева отбеляза, че навярно г-н Такев си дава сметка за това, че субсидията се изчислява на базата на кадрите (по закон се изчислява на час

програма, поясни **Тома Иванов**, но в това влиза и бройката), т.е. г-н Такев (ако бъде избран за генерален директор) ще трябва да търси допълнителни източници, за да може да има това финансиране, за което говори.

Иван Такев направи сравнение с действията на Поля Станчева да търси заем с държавна гаранция. Големият проблем в БНТ е да се намерят тези средства за технологичното оборудване. В момента се търсят начини от собствени приходи да се заделят средства за технологично обновление, ако е налице целева субсидия за дълготрайни активи. Това е един от пътищата. Участието и активизирането на редакциите да участват в програмите на отделните министерства по определени програмни проблеми, в които се предвиждат средства по европейски фондове за социални програми (образователни, начин за алтернативна трудова заетост и т.н.). Иван Такев информира Съвета, че наскоро УС на БНТ е разписал писмо на Михаил Висонов, който да участва (да кандидатства) по програмата на Министерство на здравеопазването за борба със спина. (Това е голяма програма, за която има средства и, ако конкурсният проект успее да спечели, средствата, които ще постъпят в БНТ, и количествено и качествено ще се отразят на този проблем.). Друг проблем е проблемът с продажбата на рекламно време, т.е., ако БНТ успее 100 % да продаде регламентираният по закон 15 минути (обикновено %-тът е към 60), това също би било добре. Рекламодателите също са обърнали внимание на ръководството на БНТ, че не бива телевизията да се опитва да се състезава с комерсиалните телевизии с продукти, които те правят.

На въпрос на **Тома Иванов** относно виждането на г-н Такев за системата с рейтинг-точките, по която БНТ в продължение на две години продава (според Тома Иванов – неуспешно) той отговори, че допреди две години тази система е приемана като панацея, защото пазарът е наложил всички рекламодатели да искат да купуват по рейтинг точки. На въпрос на **Райчо Райков** дали с това БНТ не се е хлъзнала, Иван Такев отговори, че е възможно БНТ да се е хлъзнала (той има сериозни анализи – и от маркетинга на БНТ и от външни организации), но така или иначе, пазарът е наложил модела с рейтинг точките. Този модел може да бъде променен, ако БНТ има по-голям обем рекламно време. Отново се връща към евроекспертите, в които всички евронаблюдатели казват, че не е нормално една обществена телевизия да бъде лимитирана с толкова малко рекламно време, защото обществените програми изискват средства и те не винаги са рейтингови.

Райчо Райков вижда противоречие в казаното, тъй като г-н Такев е отбелязал, че и тези 15 минути БНТ не е в състояние да напълни с реклама.

Иван Такев поясни, че БНТ не може да запълни тези 15 минути, защото не може да си позволи да падне под определени цифри. Не може да си позволи да прави такива отстъпки. При положение, че в “прайм тайма” има само 5 минути рекламно време, не е допустимо да се играе с цените в другите пояси. Естествено е един рекламодател да предпочете друга телевизия, но това се уговаря “доста бакалски”. Това, което той смята да направи и което е предложил (когато се е разразила историята с “Видео Интернешънъл”) е било да се направи среща с цялата маркетингова дирекция, но е проведена среща само с ръководството ѝ. Работата в тази дирекция се е оказало, че е истинска наука и за там трябва подготвени хора, които БНТ подготвя, но тъй като не е в състояние да задържи, те отиват и в конкурентни медии и в рекламни агенции. Тези хора трябва на първо място да си дадат ясна сметка дали са патриоти на медията и

дали са толкова активни, че да търсят и да ходят всеки ден при рекламоделите.

На въпрос на **Юлиана Тончева** за начина, по който г-н Такев би мотивирал тези хора, той отговори, че това ще стане по начините, които предвижда законът. Има и друга идея за стимули – всеки може в БНТ да доведе рекламодел (естествено е, че за това той не може да получи комисионна), но има начини хората да бъдат стимулирани за това, че са привлекли рекламодел.

В продължение на разговора, свързан с програмната политика на обществената медия, **Мargarита Пешева** би искала да чуе виждането на Иван Такев дали ще се тръгне на директна конкуренция с комерсиалния сектор в областта на телевизията (с частните телевизии) по вертикал и по хоризонтал, БНТ да се състезава по часови пояси и по дни от седмицата (примерно, от понеделник до петък и уикенда), с програмната стратегия на частните телевизии, или ще тръгне на търсене на неизползвани ниши в областта на програмирането, които ще бъдат разработени и които всъщност ще докажат обществения характер на медията? Задавайки този въпрос, Margarита Пешева има предвид, че БНТ е “проспала в продължение на 35 години и не е разработила следобедния пояс, БНТ не е разработила и сутрешния пояс”. Сутрешният пояс БНТ е започнала да разработва под натиска на частния сектор. Този е първият въпрос, т.е. дали ще се върви към директна атака (директна конкуренция) по часове, по дни на седмицата, или ще се търсят собствени ниши, каквито е намерило, например “Шоуто на Слави”? Вторият въпрос на Margarита Пешева е каква ще бъде концепцията в стратегията на Иван Такев по отношение на т.нар. външни продукции? Дали външните продукции ще се използват в по-голяма степен за утвърждаване на националната култура, на ролята на българската национална култура и идентичност, с оглед на интеграцията на България в ЕС, или външните продукции ще се използват за по-комерсиални предавания, с които БНТ да влиза в директна конкуренция с частния сектор?

Иван Такев припомни, че по време на представянето в БТА е обърнал внимание на сутрешния пояс на БНТ и за неизползваните ресурси, които БНТ има, за да направи един най-добър сутрешен пояс, разполагайки с четири телевизионни центъра, които могат да дадат една по-богата картина. Тъй като в РТЦ-тата чисто концептуално и чисто административно не е решен въпроса на чие подчинение да бъдат те, нещата продължават да бъдат в недобро състояние. Преди малко (отразено е по-горе в текста) е отговорил - онова , което са посъветвали БНТ техните контрагенти, БНТ да не прави опит да се състезава с комерсиалните телевизии, с вече утвърдени техни продукции (има предвид “Шоуто на Слави”). В информацията обаче, може да се спечели състезанието, ако “се тича в едно и също време по една писта”. Тъй като традицията в БНТ е много силна – 20,00 часа си е 20,00 часа за БНТ и в този час е “По света и у нас”, т.е. това е “свещено време” и идеята да започва в 19,30 часа заедно с другите телевизии и да се отчита кой е по-добър, не е добра. По отношение на програмирането, той отбеляза, че обикновено репеите в една програма обикновено са новините – твърдят час на новините. Големият проблем на БНТ е в това, че не е успяла да направи, т.е. не е бил успешен експериментът да “закове късна емисия”. Идеята е била новините да се излъчват в 22,00 часа, но възниква тежък проблем – голямата емисия и коментарът, които завършват почти в 21,00 часа, а и няма форматен филм, който да завършва точно в 22,00 часа. Не е подходящо до централната емисия толкова близо “да бъде залепена

друга емисия”. Затова идеята е реперите да бъдат емисиите и между тях да се обмислят предаванията. Изказано е мнение, че програмата на БНТ “не е толкова лоша и, ако на едно шоу или на екшън филм, излъчвани по комерсиалните телевизии, се предложи една стойностна културна програма или филм, или дори публицистично предаване, сигурно е, че БНТ ще има зрители. Това е и отговорът на поставения от Маргарита Пешева въпрос. По отношение на следобедния пояс – безспорно е, че трябва да се работи по него, особено в уикенда. Що се отнася за външните продукции, Иван Такев неведнъж е казвал, че в този си вид външните продукции са “тежко бреме за БНТ”. Това е така, защото, на първо място като задание в конкурсната програма са отсяти повече “тип комерсиални предавания”. Проблеми са възникнали и поради текста в ЗРТ, според който външни продукции не могат да се занимават с обществена проблематика, имайки предвид икономика, политика. Но според него и здравеопазването е политика в широкия смисъл. Похарчените в БНТ през миналата година почти 9 млн. лв. не са адекватни на обществените очаквания, на обществения интерес.

Маргарита Пешева попита защо в БНТ минават през конкурси предавания, като “По-добре късно отколкото никога”, които са очевиден неуспех, очевиден провал.

В отговор на този въпрос **Иван Такев** отбеляза, че именно тук е големият проблем – как ще бъде съставена конкурсната комисия. Мнението му, което той е изразил, е, че в нея трябва да има хора, които да оценяват творчески намерения, а не бивши шофьори и маркетингови специалисти. По времето на Кирил Гоцев, още на етап творческо намерение е станало ясно, че това предаване (“По-добре късно отколкото никога”) ще бъде творчески провал. Такъв е случаят и с “Цялото кралско войнство”.

Тома Иванов отбеляза, че е възможно да се случи и обратното – като творческо намерение дадено предаване да е добро, но реализирано, то да е слабо.

Мнението на **Иван Такев** е, че конкурсите винаги трябва да бъдат придружени с пилотни предавания. Големият проблем обаче е, че външният продуцент трябва да поеме риска да направи няколко пилота за своя сметка. Примерът, който г-н Такев приведе, бе с предложението за една игра от типа на “Стани богат”, като условието на предложението е било предоставяне на готов продукт, намиране на спонсори от страна на предлагачите играта, и накрая – подялба на приходите в процентно съотношение. Сега положението е различно – предлага се БНТ да отпусне средства за производството на една програма, след което да се правят постъпки за привличане на спонсори и т.н, т.е. това е несподелян риск.

Стефан Димитров би искал да чуе мнението на Иван Такев за обективността на пийпълметрията, която понастоящем обслужва БНТ.

Иван Такев смята, че не е обективна.

Тома Иванов отбеляза в тази връзка, че “БНТ сама е скочила в капана на пийпълметрията, без някой да ги е принуждавал”.

Продължавайки с отговора на въпроса, **Иван Такев** каза, че в БНТ винаги е имало звено за проучване на зрителската аудитория.

На въпрос на **Райчо Райков** на коя от двете структури – собственото звено или ТВ План ТНС, БНТ повече се доверява, **Иван Такев** уточни, че в момента в БНТ “задълбочено звено” не функционира.

Стефан Димитров отбеляза, че от пийпълметрията зависи рейтинга на предаванията.

Според **Иван Такев** рейтингът може да е много висок, но гледайки качеството на програмата и това, което в нея се излъчва, проличава къде се манипулират рейтингите.

Въпросът на **Райчо Райков** е как оценява г-н Такев тези “скучни, нищо незначещи и за българина, а и за част от българските турци новини в 17,10 – дали това е достатъчно като поет ангажимент от България по рамковата конвенция за правата на човека?

Според **Иван Такев** това време не е достатъчно. Предавания за етническа толерантност и за всяка една група, за която българският език не е майчин, естествено е, че трябва да има такива програми, при това, не само новини, както и по отношение на Сателитния канал България, където програмите могат да бъдат титрирани на всички основни езици.

С това събеседването през изтеклите 40 минути с Иван Такев приключи (10,45 часа).

- **Събеседване с проф. Емил Владков.**

Райчо Райков покани проф. Владков да сподели със Съвета вижданията си за структурата на БНТ.

Във въвеждащите си думи **проф. Емил Владков** сподели, че съзнателно е пропуснал да заинтригува структура, която трябва да бъде, според него, колективно тяло, защото структурата не може да се определя само от генералния директор. В най-общи линии, му е ясна каква трябва да бъде административната структура – генерален директор, УС, Програмен съвет (основен възел в БНТ) и надолу следват две структури: едната е административно-управленска, а другата е редакционно-производителската (занимаваща се всъщност с истинската производствена дейност). Двете структури са обвързани хоризонтално (в известна степен). Идеята е да се възвърнат редакциите в състава на главните редакции, за да се работи нормално. В момента съществува “малко особена структура”. По отношение на външните продукции трябва да има по-голяма обвързаност с идеята на програмната система, защото телевизията без концепцията за програмата, а само изпълнение на времето с определени предавания, които не са обвързани с идеята за програмата, не е добра. За съжаление, в момента тя е такава. Не е направено нищо по отношение на качеството, сподели проф. Владков.

Марко Семов зададе въпрос, задал го и на Иван Такев – Ясно е, че телевизията е слаба, затова иска да чуе виждането на проф. Владков за основните причини за липсата на “що годе зрителски забележими програми”, които да привличат вниманието. Вторият въпрос е как проф. Владков вижда (правилно е отбелязал) покоряването на външните програми на вижданията за една програмна политика на националната телевизия?

Според **Емил Владков** това е свързано с кадрови промени, при това – решителни. Двата основни момента в тази начална дейност ще бъдат програмни. Веднага трябва да се назначи Програмен директор.

На въпрос на **Тома Иванов** за назначаването на програмен директор (дали отвътре ще бъде назначен или по друг начин) **Емил Владков** поясни (ще отговори и на този въпрос по-късно), че вторият основен момент е свързан с новините. Новините, наглед са “излъскани”, но те в известна степен представляват “един филиал на Министерство на външните работи”. Трябва обаче да се разбере следното: журналистите трябва да бъдат свободни и никакви лични предпочитания и канали на влияние да не влияят върху структурата и

поднасянето на новините. Забележките на проф. Владков са, че въпреки усиленият международен обмен, от времето, когато БНТ е била “тоталитарна” и благодарение на този международен обмен, не само за България, са се извършили и промените в целия свят, включително и в България обществото се е подготвило, а новините на БНТ са лишени от международност. По-скоро, в новините се вкарват “уж забавни работи” (думата му е за културни събития) в края на новините, които създават някаква “несериозност”.

На въпрос на **Тома Иванов** дали БНТ продължава да бъде абонат на информационни канали (CNN и т.н.), за които години наред е била абонирана, **Емил Владков** уточни, че БНТ е черпела само от ЕВU, а сега черпи от пет източника.

Юлиана Тончева отрече верността на казаното, като поясни (работила е дълги години в областта на информацията и публицистиката), че и тогава е имало достатъчно много абонаменти.

Тъй като въпросът е бил как ще избере хора за тези постове, **проф. Владков** уведоми Съвета, че разполага с хора – двама много известни и добри журналисти, на които има пълно доверие и които са готови да поемат тези постове. Ще постави хората на вярното място и с вярната тежест, за да може БНТ да бъде контролирана добре по отношение на общия поток, който трябва да бъде представен на публиката.

За да бъде тематично подреден разговора, **Маргарита Пешева** се обърна към проф. Владков като отбеляза, че БНТ е обществена телевизия или, най-малкото, тя има тази репутация и този личен образ и етикет. В тази връзка би искала да чуе дали проф. Владков смята в новините да усили тежестта на националната култура и на това, което става в региона? Маргарита Пешева има усещането, че всъщност БНТ е това, което се случва в София – в отделните институции, няма достатъчно използване на потенциала на регионалните центрове, на широкия обществен, социален, културен живот в регионите, в цялата страна. Въпросът ѝ е дали БНТ няма малко да акцентира върху вътрешната информация, за да може националната телевизия действително да се легитимира като една обществена телевизия?

Емил Владков е очаквал този въпрос да му бъде зададен на публичната защита, защото съзнателно го е изпуснал в своята концепция. Регионалните телевизионни центрове трябва да бъдат силно обвързани с общата програма на БНТ, а в момента те малко се използват, в момента тези центрове дори си правят “малко регионални игри, дори ще употреби израза “провинциални игри” и това не е нормално, т.е. извършват някакви дейности, които не са в тон с обществената телевизия. Регионалните центрове трябва да бъдат силно обвързани с програмата и по-силно да участват в програмата. Често БНТ изпраща свои екипи в градовете, в които има регионални центрове. Тъй като е запознат с дейността в няколко регионални центрове (в т.ч. в Русе и в Пловдив), знае, че хората в тях имат амбиции, обаче очакват инструкции от София. Трябва да се повиши ефективността на тези центрове по отношение на програмата и по отношение на тяхното качество (твърди, че телевизионната програма има свой икономически ефект и той се изразява по отношение на качеството на програмата и в цената).

Тъй като разговорът е насочен към цената, **Юлиана Тончева** би искала да чуе относно финансирането. Още в първото изречение в раздела за финансирането (изложено в девет реда в концепцията на проф. Владков) е казано, че формирането на бюджета следва да бъдат постъпления от абонатни такси,

рекламния сектор, създаване на собствени продукции и права. Изпусната е държавната субсидия, която е спомената малко по-назад. Записано е, че БНТ ще инициира въвеждане на абонатни такси в рамките на 2005 г., но иска да чуе как проф. Владков си представя това, както и междувременно как смята да осигури допълнително финансиране в БНТ за дейността и промените, които вижда засега?

Според **Емил Владков** държавното финансиране не е достатъчно в настоящия момент и на първо време – то вкарва телевизията в една особена ситуация на постоянна недостатъчност. В БНТ са били “силно поразени по отношение на рекламната система – в БНТ няма постъпления, а има загуби. Освен това, БНТ има “един много тежък по брой персонал”. Наскоро проф. Владков е научил, че МФ е определило списъчен състав от 1360 души персонал (щатни), докато сега БНТ поддържа 1964 души щатен персонал. Това е аномалия, която Емил Владков не знае как трябва да се реши. Едно съкращение не може да се направи чисто механично. Това е един момент, който открива възможности, по-скоро, към повдигане на цената на труда – на заплащането на хората. Според него, начинът на заплащане не е точно онзи, който трябва да бъде – с ДМС. Това е една уравниловка. Хонорарните възнаграждения трябва да бъдат отчетливо и по-точно премерени и да бъдат достатъчни. По отношение на финансирането, би трябвало МФ в никакъв случай да не се интересува от списъчния състав и това трябва да се уреди между ведомствата (въпреки че МФ стои по-горе в йерархията).

Райчо Райков би искал уточнение на казаното – дали означава, че проф. Владков не би направил непременно съкращения в рамките на заложения от МФ списъчен състав?

Емил Владков поясни, че съкращения ще се наложат, но механизмът трябва да се обмисли. Той отбеляза, че още в началото на управлението на това ръководство на БНТ е обсъждан този въпрос и Нидал Алгафари, заедно с профсъюзите, се е заел с тази задача да съкрати 30 на сто от персонала като направи длъжностни характеристики и провери нещата. До този момент обаче, нищо не е направено от него. Този механизъм вероятно не е най-добрият; дори не би го определил като съкращения. Както е казал Иван Такев: “Има хора в БНТ, които идват в телевизията, обядват в стола и си отиват”. Това, за съжаление, е точно така. В БНТ има три вида персонал – едните (от 300 до 600 души), това е една малко подвижна група, която работи не за парите си, а работят с голяма напрегнатост и желание да произведат. Това обикновено са журналистите и тези, които се занимават с публицистиката. Има и други, които се мъчат да направят художествена програма. Проф. Владков силно цени “този мерак” независимо от заплащането да произвежда Има в БНТ водещи редактори, например, които получават по 380 лева заплата (колкото шофьорите) и това не е нормално. Другата категория, това са хората, които идват на работа, “свършват по някоя работа и си отиват”. Има и трета категория – които изобщо не идват и на работа. Това демотивира онези, които работят. По отношение на поставения въпрос за финансирането проф. Владков отбеляза, че държавната субсидия не трябва да бъде основа. В БНТ трябва да има здрава програмна политика. За това, запознавайки се с последните директиви на ЕС, те в голяма степен се вписват в рамките на ЗРТ по отношение на рекламата и в БНТ може да се активизира рекламата като се търсят и намират нови техники, които да бъдат предложени на рекламодателите, например, виртуална реклама. В БНТ са постъпили предложения от няколко групи за виртуална реклама, които

предлагат опитно (за половин година) безплатна виртуална програма. Освен това, може да се помисли и за интерактивна реклама, а има и други техники. Проф. Владков се интересува от рекламната политика не от гледна точка на технологията, а и от ефекта. За отбелязване е и фактът, че рекламата се възприема отрицателно от зрителите, дори тенденцията преди време е била телевизионните приемници при рекламните блокове да превключват автоматично на телетекст или на нещо друго, но не е приета идеята. Сега стремежът е да се направи атрактивна рекламата, така че да стои на мястото си. Проф. Владков не може да допусне, че рекламата е ефективна, когато влезе в блока “Новини”, примерно от двете страни на времето. Рекламата трябва много добре да се впише в програмата на телевизията. Третият въпрос се отнася до таксите и Емил Владков отбеляза, че тъй като е помагал в писането на ЗРТ, отначало е имало “странни предложения за поетапно внедряване на този процес – за шест години и т.н.” има виждане, че трябва да се изработи механизъм, по който таксите да бъдат въведени от началото на определена година и оттук нататък да няма никаква поетапност. Смята, че има изразено нежелание досега да се въведе системата за събиране на таксите. БНТ е най-заинтересована, заедно с БНР, което може да се привлече като съинициатор на тази акция. Трябва внимателно да се проучат ефектите от въвеждането им. Безспорно ще има и отрицателни ефекти.

Марко Семов иска да разбере виждането на проф. Владков по един глобален въпрос – във връзка с физиономията на БНТ. Какво трябва да бъде доминиращото – информационно-развлекателния характер ли, или информационно обществено значимият ѝ профил и физиономия, т.е. дали развлекателният елемент в името на конкуренцията ще бъде доминиращ, или поставянето на обществено значими въпроси на нацията. Вторият въпрос е свързан с присъединяването на България към ЕС, което ще изправи страната пред нов кръг от проблеми, които телевизията трябва да разработи и в тази връзка, питането е как проф. Владков вижда този въпрос – физиономията на Телевизията, когато България стане част от ЕС?

Емил Владков намира зададения въпрос от проф. Семов за много труден, но и много важен. Именно това определя обществения характер на телевизията. В БНТ не може да се пренебрегне обществено-политическия характер на телевизията. Забавните блокове също трябва да присъстват в телевизията, но не във форма на конкурентна борба с частните телевизии. Частните телевизии могат да използват и други форми, за да привличат публиката. Забавните програми на БНТ трябва да бъдат изчистени и много съдържателни. В БНТ липсват забавно-музикални програми в истинския им вид (шоу програми). Не иска с това да каже, че в БНТ трябва да се върне Хачо Бояджиев, който да прави такива програми. Проф. Владков наблюдава много обществени телевизии и вижда какво се предлага от ЕВU – това обикновено са комбинирани предавания на Австрия, Германия и Швейцария, част от които БНТ би могла да купи. Това не означава, че БНТ няма да продуцира, но това са много скъпи и висококачествени предавания. В тях участват руски детски балети, от Мексико. От направените проучвания е разбрал, че едно предаване от 3 часа струва 2 хиляди евро, което е извънредно ниска цена. От това предаване могат да се направят най-малко три предавания. Това проф. Владков изложи като пример. Тези програми са много отмерени и в тях се съдържа всичко – вкл. и популяризиране на класическа музика, балет, хитове, джаз. Тези програми са много сценични. БНТ не може да направи такова предаване, тъй като струва

много средства, но БНТ може да се постарее да направи концерти с български и с чужди изпълнители, които да играят същата роля. Преди години по БНТ са излъчвани такива програми от ГДР. По отношение на втория въпрос на проф. Семов относно членството на България в ЕС, Емил Владков смята, че то неминуемо ще трябва да бъде подготвено още сега и не бива да се чака ЕС да приеме България. Европейско виждане е възможно в БНТ, ако стане възможно телевизията да изпълни голямата си роля да култивира зрителите.

Маргарита Пешева зададе доуточняващ въпрос. Преди няколко години е предложено на БНТ да закупи един документален филм на ниска цена за многогласно пеене и БНТ е отказала това. Въпросът е дали БНТ, като една обществена медия ще търси разширяване на програмната си политика и стратегия по отношение на регионалните култури и дали чисто търговските отношения между БНТ и частните малки телевизии, които понякога правят документални филми, свързани с българската култура по региони, ще има ли по-гъвкава програмна политика БНТ?

Емил Владков отбеляза, че всички въпроси, свързани с програмната политика зависят от оценъчния характер на ръководството, което не се състои само от генералния директор и от УС, а и от програмата, от съветите, от обществения съвет. Те трябва да дадат акцент върху тези въпроси. Ако това го няма, а в момента го няма – има някакви действащи органи и ръководството (проф. Владков употреби думата “ние”) се е съгласило да пренебрегне някои решения на художествения съвет. Казват, че той има слабо съвещателен глас, но това не е вярна политика. Тези съвети трябва да бъдат активни и тяхното мнение трябва да бъде използвано, а не формално да участват. Това се отнася и до обществения съвет и означава регионалните особености и особеностите с културен, национален характер, да бъдат обезателно, не само поддържани, а и инициирани от телевизията. Телевизията трябва да ги търси, а не обратното. Това е въпрос, обаче на атестирането на предаванията, а в БНТ няма добро атестиране на предаванията.

Въпросът на **Марко Семов** е, ако Емил Владков стане генерален директор на БНТ, на кого би се опрял в своята работа?

Мария Стефанова също попита за екипа. Емил Владков и още двама кандидати са събрали най-много гласове. Въпросът е, ако проф. Владков стане генерален директор на БНТ, дали ще покани другите двама кандидати в своя екип?

Емил Владков заяви, че е готов да работи със сегашния УС, който неминуемо трябва да бъде допълнен. Готов е да работи и с Иван Такев и с Бойка Бойнузова, защото са добри в своята специализация и са много полезни.

Мария Стефанова зададе и въпроса, дали проф. Владков би поканил и Симеон Василев в екипа, с който ще работи, ако бъде избран за генерален директор на БНТ?

Емил Владков много цени работата на Симеон Василев, но смята, че към членовете на УС трябва да има същите изисквания, каквито има към генералния директор – това е съгласно ЗРТ и според приетите от СЕМ норми за атестиране на кандидатите. Досега е бил в добри отношения със Симеон Василев. Възможно е сега, в конкурентната борба да са изострени някои неща, но те са нормални за ситуация на конкурентна борба.

Следващ въпрос на **Мария Стефанова** бе за доверието, което би гласувал Емил Владков на хората, които би поканил в екипа си, т.е. какви хора ще покани като специалисти?

Емил Владков няма да покани технически специалист, защото е в състояние да наблюдава технологичния съвет и да отделя време за него. Във всички случаи, обаче, би поканил Бойка Бойнузова (ако разбира се тя се съгласи), защото тя разбира много добре работата си (като икономист) и тя може да изпълнява надзора по финансите. Вероятно трябва да има човек по рекламната дейност и в художествено-творчески направления обезателно трябва да има човек, тъй като този въпрос е силно занижен сега. Този специалист трябва да е с универсални познания – да има и музикална култура (както се е изразил в своето експозе, представяйки концепцията си, общо взето, музикалната част на телевизията, вкл. и допълнителната музика, не винаги е на ниво).

Марко Семов отбеляза, че “най-слабото място на телевизията е социалната ѝ част- просто нея я няма”.

Емил Владков, обръщайки се към проф. Семов, каза, че това ще зависи от насоката, в която ще бъде движена телевизията. Ако се върви към комерсиална разработка на платформата, тогава БНТ ще трябва да се състезава с другите телевизии. Предварително обаче, би искал да подчертае, че обществената телевизия не може да се състезава по този начин – тя се състезава със съдържанието на програмата. Не може да има безкрайно много състезателни програми, от които се печелят пари и да се задържа публиката, например, защото някой е спечелил 100 хиляди лева наведнъж. Според него това е антисоциално –това е възпитание на хората към някакъв късмет (поставя се на първо място хазартът).

Тома Иванов, връщайки се към разговора по кадровите въпроси, би искал да чуе мнението на проф. Владков по отношение на получената “анонимка” (на която той лично не би обърнал внимание), писана вероятно от хора, с които Емил Владков е работил – от дирекция “Техника”. В писмото те обвиняват проф. Владков в авторитарен стил на управление, както и, че не се е съобразявал със Съвета за технологично развитие.

Емил Владков поясни, че Съветът за технологично развитие по структура е трябвало да се води от Изпълнителния директор. Емил Владков се е противопоставил на това, защото е убеден, че Съветът за технологично развитие трябва да се води от технолог, който има силен пиетет към съдържанието на програмата, т.е. да бъде “малко интердисциплинарен по своята характеристика”. Противник е на мнението, че този, който работи в телевизията, не трябва да разбира от онова, което прави другият – всеки трябва да има вкус към тази работа. Този съвет не е успял да води както трябва работата и в момента формално се води от Алгафари, а на практика се води от техническия директор.

Тома Иванов попита защо тогава в писмото се отправят обвинения към проф. Владков – написано е, че проф. Владков е пренебрегвал решенията на Технологичния съвет?

Въпросът има точен отговор, който **проф. Владков** даде. Поясни, че по времето на Лиляна Попова НСРТ е наблюдавал дейността не само по програмата, но и по технологията. Имало е правила, които са залегнали в лицензията.

Юлиана Тончева поиска уточнение – дали Съветът по технологично развитие не се занимава основно със спазването на параметрите в лицензията и с технологичното развитие на телевизията?

Емил Владков многократно е представял в този съвет материали, но към тях не е проявяван интерес. Хората в Съвета за технологично развитие се интересуват единствено от своите неща – има една група от около 10-ина души, които са на експертни длъжности. Отговаряйки на въпроса на Тома Иванов, проф. Владков

отбеляза, че на първо място Председателят на технологичния съвет трябва да знае какви са нуждите на програмите; второ – трябва да има широко виждане по отношение на развитието, а не на текущата технологична дейност, която съпровожда производството на програмата. За съжаление, в БНТ “са се задълбали в тази част”. Целта обаче, е друга – тя е да се смени средата - цялата среда, цялото производство, а това е един труден въпрос и по-леко им е на колегите да си приказват, че ще направят проект. Този проект “се влачи вече две години” и сега, когато в БНТ са сменяли приоритетите, са казали на проф. Владков, че тази дейност ще бъде разработена през тази година, а през следващата ще започнат да я внедряват, но тази работа не става така, смята той. По отношение на внедряването на форматите има ясно виждане и проф. Владков е отбелязал по време на презентацията в БТА, че форматът трябва да бъде подчинен на качество и цена и на световно внедряване на формата. Още от времето, когато тези въпроси е движил Радо Чолаков (събирал е групите да решават формата) досега тези хора не са решили формата. Затова не приема отправените обвинения за авторитарност. Проф. Владков би искал да знае защо тези хора не са задали този въпрос явно и защо не са се произнесли явно, че проф. Владков е негоден. Той е разбрал и друго – тези хора твърдят, че Емил Владков няма внедрявания и нищо не е направил за тази телевизия, както и че всичко е камуфлаж. Затова той показва на Съвета американско патентно свидетелство, в което е написано, че това е патент на БНТ.

Към края на събеседването **Райчо Райков** би искал да чуе ясен и кратък отговор на въпроса – с какви хора предпочита да работи проф. Владков, ако СЕМ го избере за генерален директор? С хора, които се съгласяват, или с хора, които спорят?

Проф. Владков отговори лаконично – с хора, които предлагат, т.е., с активните! **Райчо Райков** смята, че хора, които предлагат, нямат възраст – може да се предлага и от 18-годишни, предлагат и хора с продължителен опит. С това събеседването с проф. Емил Владков приключи и **Райчо Райков** обяви почивка от 10 минути.

- **Събеседване със Симеон Василев.**

Райчо Райков обяви началото на събеседването, което, както и с другите двама кандидати за генерален директор на БНТ, ще протече в рамките на 40 минути под формата на свободен разговор.

Симеон Василев предпочита формата на свободен разговор и очаква членовете на СЕМ да поставят акцентите. Така няма излишно да се разпилява и да теоретизира неща, с които смята, че СЕМ е далеч по-наясно от него. Ако Съветът не възразява, предлага разговорът да бъде върху по-важните, според СЕМ, акценти.

Тома Иванов обърна внимание върху факта, съобщен от Симеон Василев при презентацията в БТА, че БНТ трябва да се гордее, че независимо от промените в ръководството на медията, тя държи лидерското място като доверие между всички останали институции в държавата, заедно с БНР. От друга страна обаче, колкото и спорни да са резултатите от пийпълметрията, все пак те показват едно сериозно изоставане на БНТ от гледна точка на гледаемост. Според Тома Иванов, това е конфликтът между общественото и комерсиалното начало в телевизията. Въпросът му е как Симеон Василев вижда чисто програмно преодоляването на този явен конфликт?

По отношение, първо на доверието, **Симеон Василев** е убеден, че една обществена телевизия трябва да се съобразява с критерия “доверие”. Неслучайно той е употребил цитат по време на презентацията в БТА, защото това е един общоприет принцип в Европа – по въпроса за доверието. Действително е “малко наивно”, когато наблюдава социолозите, които измерват доверието в различните обществени институции. Странно е донякъде те да поставят и да сравняват БНТ с Парламента и т.н. – това може да създаде определени конфликти. Той лично не намира този подход за правилен. Все пак обаче, БНТ има традициите на обществена институция, следователно, има някакви съизмервания. По отношение на пийпълметрията, според Симеон Василев, всеки телевизионер трябва да се съобразява с данните, защото най-важното нещо е да се определи философията на една телевизионна програма. Влияние оказват много фактори – конкурентната среда, обществените ангажименти, които има телевизията. Стига се до тези конфликтни моменти, в които БНТ един път е призвана, един път - принудена, да излъчва по-слабо гледаеми предавания. Като пример, той отбеляза, че едва ли БНТ ще събере много публика при отразяването на една заря, но ако обществената национална телевизия не направи това, тогава не вижда кой. Оттук нататък, не бива да се спекулира с комерсиални или некомерсиален натиск. БНТ трябва просто да има волята да заяви, че това е едно нещо, което трябва да стигне до българската зрителска аудитория и до българския народ. Затова Симеон Василев е “малко скептичен по този въпрос”. Това, което е написал в концепцията и е отбелязал по време на презентацията в БТА, също трябва да се има предвид – от една страна, телевизията трябва да плува нормално в конкурентната среда. За да плува нормално в конкурентната среда (отново се опира до философията на програмата), тя трябва да набляга на тези елементи, тези модули от една програма, които носят зрителски интерес и носят рейтинг точки. Симеон Василев смята, че точно в тези полета би следвало да става и реалното съизмерване с частните телевизии. В концепцията (с едно изречение) той, опирайки се и на собствения си опит, стига до извода, че разликите с европейските телевизии (частни и обществени) все още не се усещат по една твърде деликатна и особена тема – и частните телевизии и обществената (държавната) телевизия все още не са разпределили нормално терена, в който трябва да бъдат най-силни. Това показва, че с процеса на саморегулация (намира, че процесът на саморегулация в България е много важен) могат да се регулират медийните отношения. Позовава се на опита си от Германия, където има много силна саморегулация и субординация и имат т.нар. правила, които нито една телевизия не би могла да прекрачи, защото оттук нататък се засягат и професионалните мерки при изработването на една програма. Основата на всичко, вкл. и като разсъждения, като практика, е програмата, която трябва да бъде събрана и представена с всички възможни фактори, които ще ѝ влияят (и политематичност и обществени ангажименти, малко повече комерсиализация – в смисъл на зрителския интерес). Това трябва да бъде съчетано. Единственият Господ, на който всички трябва да се кланят в една телевизия (в добрия смисъл на думата) е телевизионната програма. Оттам нататък тръгват всички неща. Много важно е първо да се отговори на въпроса какво се иска. Екипът, който работи за телевизионната програма, трябва да е напълно наясно с отговора, защото, ако това не е направено, всичко отива в сферата на хаоса и тогава нещата няма да бъдат подредени. Тогава гледаемостта ще спада в геометрична прогресия надолу.

Юлиана Тончева попита **Симеон Василев** какво точно той би искал да постигне?

Симеон Василев иска да се направи една телевизионна програма, която да съчетава и обществени, национални и зрителски интереси. Тези три компонента трябва много точно да бъдат застъпени, да се направи един много ясен анализ, с оглед на конкуренцията. Най-важното е да се изяснят основните приоритети на тази програма.

На въпрос на **Марко Семов** за виждането за основните приоритети, **Симеон Василев** поясни, че това са трите стълба, за които всички кандидати за генерален директор говорят – това са информативността, развлекателността, образователността. Отбелязвайки образователност, няма предвид предавания с образователна цел, защото образователността е много широка тема. На практика в този момент няма сериозно предаване за книгата.

На забележката на **проф. Семов**, че такова предаване е имало (Книжна борса) **Симеон Василев** уточни, че това предаване е било многократно “премодулирано”.

Стефан Димитров не вижда как би могла да съществува “Книжна борса”, при положение, че това е реклама.

Има разлика между по-голямата целенасоченост във философията на една програма и ежедневната част при реализирането на една програма, отбелязва **Симеон Василев**. Убеден е, че винаги трябва да има, макар и слаба, но ясна философска и основна връзка между компонентите в ежедневната програма. Това трябва да е ежедневие, ежеседмичие и всеки месец трябва се прави много ясна рекапитулация, за да бъде ясно нататък какво следва да се прави с телевизионната програма.

Като шега, **Тома Иванов** припомни как БНТ е отразила посрещането на царя и излъчването същата вечер на филма “Цар и генерал”.

Симеон Василев не възприема това като шега, а това е много сериозен въпрос. Смята обаче, че в случая са “играли други претенции”.

Допълвайки въпроса, **Райчо Райков** попита дали това трябва да бъде така?

Маргарита Пешева би искала да зададе въпрос, който е задала и на другите кандидати. Тъй като БНТ е обществена телевизия, дали ще има нова програмна политика по отношение на конкуренцията си с частните телевизии, например по хоризонтала и по вертикала (по вертикала е свързано с часовото програмиране, а по хоризонтала – с дните на седмицата) или ще се търсят тези програмни ниши, които БНТ е пропуснала през своите 35 години (например следобедни пояси, сутрешния пояс) ? Вторият ѝ въпрос е свързан с документалния филм на телевизия “Родопи” (в Кърджали) за многогласното пеене в неравноделния такт, предложен срещу скромна сума на БНТ, и отказан от БНТ. Дали ще се търси нова програмна стратегия по отношение на експонацията на регионалните култури, т.е. дали ще станат по-видими и чуваеми постиженията на регионалните култури извън “жълтите павета”?

Симеон Василев смята, че това е един от най-големите проблеми на националната телевизия и той, за съжаление, “виси от години”. Важното, което иска да отбележи в случая е, че конкурентният натиск и конкуренцията с другите телевизии е ясна, но трябва да се търсят онези часови пояси, в които има най-много натрупване на зрители в определен момент. Алтернативата трябва да се търси вътре в самата телевизия – в самата програма на телевизията. Когато се предлага нещо, което е “комерсиално”, за да се задоволят зрителските апетити, трябва да се предлага на територията на телевизионната програма

алтернатива на това нещо, за да може да се съчетае онова, за което Симеон Василев постоянно говори. Още повече, че тези регионални центрове трябва да бъдат реанимирани по най-бързия начин. Както София е институционален град (той е всичко, което градът София приема – като столица, като законодателство, като политика, като икономика и т.н.), така БНТ трябва да търси постоянно в програмата си (не само в информационните си предавания и в публицистиката) рефлексията в страната. В противен случай, БНТ ще си остане “на жълтите павета” задължително. В случая възможностите са “брилянтни”, отбеляза г-н Василев. По отношение на регионалните центрове (те неправилно се наричат регионални центрове – всъщност това са регионални програми) може да се почерпи опита на Германия, защото там те съществуват по този “федералистичен принцип” – правят обща програма от всички тези центрове. Това обаче, е въпрос на качество, на подготовка на хората, които работят, които творят. У нас, за съжаление, през годините се е натрупало едно небрежно отношение към журналистите и към телевизионните творци в регионалните центрове. По отношение на тях трябва да се положат много усилия – за преквалификация, за обучение и т.н. за съжаление, факт е, че тези хора се чувстват изолирани. Не става въпрос само за финанси.

Тома Иванов обърна внимание, че по отношение на регионалните центрове става въпрос и за честотите.

Този въпрос **Симеон Василев** намира за решим, особено за сутрешната телевизия, която е много силна във всички обществени телевизии в Европа. За съжаление, у нас това е едно от най-слабите места като програма като момент. Присъствието на регионалните програми в сутрешната телевизия е абсолютно задължително. Не е помислено много внимателно къде точно и по кое време трябва да се насочат регионалните програми на Русе, Варна, Благоевград и т.н. , т.е. би трябвало част от тези хора да се насочат към сутрешната телевизия на съответния регионален център (например хората от Варна да гледат сутринта не телевизионното студио в София, а от варненския регион).

Марко Семов припомни, че този въпрос е бил “идеално разрешен по времето на Иван Славков”. Връщайки се към казаното от Симеон Василев за намеренията да се развива телевизията по трите стълба – образователна, развлекателна и информационна, би искал да чуе къде ще бъдат поставени най-обществено значимите проблеми (като разработване), тъй като в момента най-болните въпроси на България ги няма в телевизията (как социалната тема, социалното мислене и настроенията на нацията ще бъдат интерпретирани)?

Симеон Василев смята, че те трябва да се поставят навсякъде в програмата. Най-болните проблеми (социални или не такива) трябва да бъдат като философия на цялата програма. Това е въпрос и на “изглеждане” на една телевизионна програма. Те трябва много гъвкаво да бъдат ситуирани в една програма и това е задължение на “редакционните мозъци”. Няма нищо страшно, ако един наболял проблем (той е траен), ако темата бъде разпределена седмично във всички модули на програмата. По отношение на въпроса на Марко Семов за качеството на “Въпроси и отговори” Симеон Василев сподели, че публицистиката е болен въпрос за телевизията и това е въпрос също и на кадри. Смята, че най-важното нещо е да се разграничават факти от мнения, което много “куца” в България. Журналистът е длъжен да отсява това. Трябва да постави фактите, а след това да се мине през нормалния информационен процес, който е изкован през годините навсякъде – информация, анализ, коментар. Това трябва да се следва ежедневно и по принцип в програмата, с всичките нейни

възможности. Зрителят трябва да знае отчетливо къде е коментарът, къде е фактът и къде е анализът.

Марко Семов отбеляза, че програмата на националната телевизия от последните 7 – 8 години “се пълни само от политици”. Въпросът му е защо е изгонена интелигенцията от БНТ?

Симеон Василев сподели, че през последните две години е извикан едва два пъти в УС за разговор по отношение на новините, за съжаление, при “хиляди настоятелни молби”.

Райчо Райков би искал да чуе дали, според Симеон Василев, има място този процес, за който е говорил, да завърши с прогноза (след анализа)?

В случая става въпрос само за журналистика и има място за прогноза, уточни **Симеон Василев**. Прогнозата е част от добрата журналистика. При положение, че в Конституцията е записано едно “хубаво нещо, като свобода на словото”, това слово естествено вкарва в себе си и представите на българина за бъдещето, което трябва да се случи. Това е своеобразна прогноза, но трябва да се оставят журналистите свободно да говорят за това нещо.

Тома Иванов намира, че нещата теоретично са ясни, но, в реалността, за да бъдат реализирани “прекрасните идеи” на Симеон Василев, ще са необходими най-малко три неща: хора, с които да бъдат реализирани, финанси (вкл. техника и технология), с които също да се осъществят (телевизията е интегрално изкуство) и третото нещо, което Тома Иванов е изпитвал на гърба си – влиянието на политиците. В телевизията, за съжаление (за 14-те години, през които е работил в БНТ), винаги се върви “след победителите”.

В същата връзка **Стефан Димитров** зададе подобен въпрос (изживял е на свой гръб това) – как смята, че би обновил програмата, при положение, че е блокиран от решения на предишния генерален директор? Вторият въпрос е как би мотивирал хората да работят като в частна телевизия, в която хората имат по-различно отношение (изключва фактът, че в частните телевизии заплатите са по-високи)?

Според **Симеон Василев** тези са “най-тежките въпроси, които могат да бъдат зададени”. Ако може да отговори на този въпрос, значи “да стане откровен лъжец”. Това, което мисли 100 процента, обаче е, че това трябва да бъде усилие на всички. За пояснение, поиска позволение да се пошегува, давайки пример с “руска рулетка”. Тези тежки въпроси, в един момент му приличат на “кавказка рулетка” (на руската рулетка се сваля барабана, изваждат се пет патрона и остава един. Поставя се барабана, върти се и се пробва. На кавказката, за съжаление, отваря се барабана, изважда се един патрон, затваря се барабана) С тази шега се е опитал да каже колко тежко е решаването на тези въпроси. При всички положения трябва да има обединени хора в екип, които наистина са наясно с трите основни неща, които да бъдат обединени в едно основно нещо: програмата да се промени. Това не може да стане веднага, но трябва да е ясна визията за всички – да е известно какво се иска и как да се направи след това. Тук има финансов отговор, журналистически отговор, програмен отговор, има отговор, продиктуван от политически фактори. Обвиненията към държавната телевизия са, че винаги отразява посещения на политици и държавници, докато частната телевизия може да отрази, но може и да не отрази това. Въпросът на Симеон Василев обаче, е коя е тази друга медия, ако не БНТ, която да даде възможност на българския зрител, все пак да узнае коректно какво прави държавата по определени въпроси, при това, не избирателно. По отношение на въпроса за подобряване на програмата и за мотивирането на хората, честно ще

каже, че засега това няма как да стане, но той би направил всичко възможно да се намери “някакъв начин”. Нито генералният директор е телевизията (това е абсурдна ситуация), както и София не е България – всичко е въпрос на сформиранието на един добронамерен екип, в който да бъдат съчетани и финансовите и журналистическите и т.н., стимули. Ако ръководството на телевизията бъде подкрепено от СЕМ, (Симеон Василев не вижда абсолютно никаква причина това да не стане) – на определен период ръководството на БНТ да се консултира със СЕМ, защото именно Съветът е онзи независим орган, който може да помогне много на Телевизията да се освободи от определени тежести (само в ситуация на разговор с политическия, икономическия и т.н. фактор) . Не смята, че това е “евтин комплимент” .

Юлиана Тончева отбеляза, че СЕМ е регулатор и затова БНТ, като държавна обществена институция трябва да се консултира със съответните институции. Тя би искала да чуе от Симеон Василев дали има идея за този екип, с който да осъществи идеите си?

Този е въпросът и на **Мария Стефанова**, който тя е задала и на другите кандидати – за хората, които ще покани в своя екип, както и дали ще покани в екипа си другите двама кандидати от “финалната тройка”?

Тома Иванов би искал да чуе кои постове, според Симеон Василев, следва да се обновят?

Симеон Василев е мислил по този въпрос. Съзнава, че ситуацията е много сложна, не за да се спекулира в момента с едно или с друго име. Всеки един от колегите има своите безспорни качества, независимо дали се е класирал или не се е класирал до финалната тройка. Налице е и сложно съчетание от нещо, което е свързано със закона – кой с какъв мандат е, колко време продължава и т.н. При всички случаи обаче, онова, в което той лично е убеден, или поне си го мисли, е, че умее да събира екипа си (естеството на работата му е било да работи в екип), като въпросът е да се вземат предвид качествата на всички. В тази връзка, смята, че много внимателно трябва да се направи консултация и обсъждане именно със СЕМ, който познава още по-добре ситуацията от него. Не би искал да “изпадне в положението да унижава себе си, да коментира качествата на един или на друг колега, който е участвал в досегашния екип, или този, който е участвал в конкурса”.

Юлиана Тончева повтори въпроса си – дали Симеон Василев има идея за екипа, с който би работил?

Симеон Василев отговори утвърдително.

Във връзка с информацията относно прогнозата на МФ за бюджетната субсидия, която следва да бъде отпусната на БНТ за следващата година, за заложения списъчен състав от 1360 души, **Райчо Райков** отбеляза, че, ако бъде избран за генерален директор на БНТ, Симеон Василев с “лятящ старт” ще се сблъска с този страшен проблем – трябва да съкрати 600 души. Затова би искал да чуе какви действия ще предприеме?

Симеон Василев е на мнение, че в БНТ “има много мъртви души и това е ясно”. Когато се е върнал в БНТ е заварил “най-големият абсурд”, който за съжаление, не е унищожен и сега. Смята, че в Новините и в публицистиката е успял частично да се справи с проблема – един щатен, опакован с трима нещатни, “които на всичкото отгоре му вършат работата и той получава заплата”. Получава се така, че в случая държавата плаща за една работа четири пъти. Това трябва да се прекрати и е въпрос не само на ”махане на хора и на работни места, а просто на обтягане на тоталната технология на работа вътре в

БНТ”. По отношение на въпросите, свързани с финансите, не е човекът, който се занимава с финанси и това не е негова работа, но при всички положения, включително и към институцията МФ и всички тези органи, които отговарят за тези въпроси (той нарича това профилактика) , той няма да допусне еднолични действия, защото това е най-страшното, което би могло да се случи. Финансите в една телевизия изискват съвършено друго въображение и подход към нещата. Има усещането, като интуиция, че трябва да се обяснява и да се иска от МФ да разберат, че телевизионната програма е специфичен продукт, който изисква и специфичен подход във финансирането на определените дейности. Смята, че тук може да се намери много добър компромис и резултат в тези разговори.

Тома Иванов отбеляза, че преди време субсидиите за БНТ са били около 50 на сто, които с “не малките усилия на ръководството на БНТ са докарани до 10 на сто от собствените приходи - 15”, затова би искал да чуе мнението на Симеон Василев за останалите?

Симеон Василев смята, че “много рязко трябва да се променят нещата по отношение на всички, позволени от закона приходи”- и с комуникацията с рекламодатели, и по отношение на приходите, които идват от самата продукция на БНТ. За разлика от “общоприетото мнение”, в БНТ има “брилянтни неща”, които могат да бъдат предложени. Това не е направено поради липсата на “съмишленици и поради липсата на качество на определени хора, които нямат такова нещо в главата си”. Не вижда защо най-хубавите неща на БНТ да не излязат в книга, например, както и в отношенията на БНТ с нейните партньори – обществени телевизии, най-вече в Европа. От всичко това трябва да излиза продукция, която да има приход. Може и да бъде оценен като наивен, но много пъти е наблюдавал, че това става пред очите му (има предвид работата си в Германия), но това трябва да стане и тук, в БНТ. Мисленето обаче, трябва да се промени, отбеляза той.

Райчо Райков отбеляза, че всички кандидати са говорили за рекламата, но би искал да чуе мнението на Симеон Василев за спонсорството – една определено по-чиста форма на влизане на пари в телевизията.

Според **Симеон Василев** спонсорството трябва много да се толерира според възможностите на ЗРТ. То трябва да се толерира, защото могат да се съчетаят много интереси и по отношение на спонсорите и за телевизионната програма.

Райчо Райков зададе въпрос и във връзка с големите възможности на художествените програми, документалните филми, телевизионния театър.

Въпросът за документалистиката е “лична болка” на **Симеон Василев**, защото тя е определен ангажимент на обществената телевизия. Мнението му е, че тя трябва много силно да бъде застъпена в телевизионната програма. Това е свързано и с въпроса на проф. Семов, защото освен информационни предавания и публицистика, има и документалистика. Призвание на обществената телевизия е да произвежда документални филми. Документалното кино е най-важният белег, който отличава обществената от частната телевизия. Това трябва максимално да бъде толерирано – нарича го общо “документалистика”, тъй като нейният периметър е много голям и трябва да бъде много застъпен.

На въпрос на **проф. Семов** дали ще има пари за документалистиката, **Симеон Василев** отговори, че задължително трябва да има пари. От личния си опит през изтеклите две и половина години, сподели, че дирекция “Информация” е произвела толкова документални филми (независимо от съображенията за това кое е и кое не е документален филм) – два пъти повече, в сравнение с предишните две години. В резултат на толерирането на това производство,

хората “са живнали”. Два от филмите, които са направени, са обиколили света (филмът за Светлин Русев).

На въпрос на **Тома Иванов** за причините, поради които не е излъчен от БНТ репортажа на Тома Томов от посещението на Президента в Ирак, **Симеон Василев** не се ангажира да отговори от името на други.

Марко Семов би искал да чуе отговор на въпроса защо политиката на БНТ е проправителствена и антinationална?

Симеон Василев не смята, че в момента е в състояние да разубеди проф. Семов, че нещата не стоят точно така.

Поради изтичане на времето **Райчо Райков** обяви край на събеседването и с третия кандидат за генерален директор на БНТ, като отбеляза, че всички кандидати са били поставени при равни условия. От 13,00 часа СЕМ ще проведе заседание с една точка в дневния ред – Избор на Генерален директор на БНТ.

ЧЛЕНОВЕ НА СЕМ:

Лилия Райчева	Маргарита Пешева
Мария Стефанова	Марко Семов
Райна Николова	Стефан Димитров
Тома Иванов	Юлиана Тончева
Райчо Райков		
Председател		
на СЕМ			